

УДК 373.5:746.4

Шиняєва Олена Миколаївна

студентка 4 курсу, спеціальності «Середня освіта.

Трудове навчання та технології», ДЗ «Луганський національний

університет імені Тараса Шевченка»

м. Старобільськ

Науковий керівник – Бурдун Віктор Васильович к.п.н., доцент,
завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ ТЕХНОЛОГІЄЮ ВИГОТОВЛЕННЯ ШТУЧНИХ КВІТІВ В ТЕХНІЦІ «ГАНУТЕЛЬ»

В умовах сучасного світу високих технологій, постійного створення нових матеріалів та інформаційного суспільства уроки трудового навчання набувають більш широкого значення. Проте, основним завданням трудового навчання все ж таки залишається розвиток творчих здібностей. Адже все у цьому світі, що створено людиною, – результати творчих ідей та проявів, а вже потім ці ідеї розробляються та втілюються у життя за допомогою різних практичних методів. Предмет «Трудове навчання» знайомить учнів із мистецтвом, як складовою оточуючого середовища і на цій основі впливає на їх світогляд. Формування світогляду на уроках трудового навчання здійснюється різними методами і засобами.

Наше дослідження присвячене формуванню в учнів середньої школи навичок виготовлення штучних квітів в техніці «генутель», як виду декоративно-прикладного мистецтва.

Декоративно-прикладне мистецтво має надзвичайно великий вплив на формування духовного світу особистості, є невід'ємною складовою її розвитку, долучення до засобів народного мистецтва (Захарчук-Чугай, 2012).

Експериментальне дослідження було проведено у 7-8 класах СЗШ №14 міста Северодонецьк. Під час дослідження проводилось анкетування учнів, бесіди з учнями, були використані: демонстраційний метод, проектування, фантазування, спостереження, практична робота, метод контролю і самоконтролю.

Розпочинаючи науково-методичний пошук, я поставила перед собою мету: ґрунтуючись на конкретному виді декоративно-прикладного мистецтва, розкрити можливості трудового навчання, як шкільного предмета, у залученні учнів середнього шкільного віку до засобів народного мистецтва. Свій остаточний вибір я зупинила на методично мало розробленому й не досить поширеному, але водночас дуже доступному і витонченому виді декоративно-прикладного мистецтва, як виготовлення штучних квітів. Виготовлення штучних квітів – це традиційний вид народного мистецтва слов'ян, який не вимагає складного технологічного обладнання чи матеріального забезпечення, але має високу декоративність і, що дуже важливо, може бути добре узгоджений з діючими програмами трудового навчання учнів середньої загальноосвітньої школи.

Сьогодні вироби народного мистецтва дуже популярні. Тому на заняттях важливо ознайомити учнів із зразками народного мистецтва, показати, що школярі самі можуть створювати унікальні речі. Виготовлення штучних квітів в техніці «ганутель», як вид народного мистецтва, впливає на розвиток учнів, їх смаків, розуміння ними краси, що сприяє їх естетичному вихованню. Проте, не до кінця розв'язана проблема формування естетичних смаків учнів, також окремі її аспекти недостатньо висвітлені та впроваджені. Залишається проблема формування естетичних смаків учнівської молоді в художньо-трудовій діяльності.

Ганутель – вид декоративно-прикладного мистецтва, який використовується для створення штучних квітів з дроту і ниток. Саме слово «ганутель» означає кручену золоту чи срібну нитку (Горчиця, 2015).

До асортименту виробів виконаних технікою «ганутель» відносять: картини, панно, прикраси (сережки, перстні, браслети, кольє), декоративні вазони, сувеніри, квіти, елементи оздоблення інтер'єру, діадеми, обручі для волосся, шпильки, вінки тощо.

Технологія «ганутель» може бути використана під час вивчення технології виготовлення штучних квітів у 5-9 класах, у гуртковій роботі та позашкільних навчальних закладах. Нами була розроблена програма модуля з вивчення технології штучних квітів, яка розрахована на 10 годин. На засвоєння основ техніки «ганутель» було відведено 2 години, на проектування та виготовлення виробу відведено 6 годин, на остаточну обробку виробу та оздоблення 1 годину, на презентацію виготовленого виробу – 1 година. У процесі вивчення теоретичних відомостей з технології виготовлення штучних квітів учні знайомились з особливостями техніки «ганутель», різноманітними видами технік, що, беззаперечно, сприяло створенню умов для реалізації індивідуального підходу до кожного учня у процесі навчання, виховання та всебічного розвитку особистості, знайомились з технологічним процесом виготовлення декоративних квітів із дроту та ниток, проектуванням форми методом фантазування, вчилися розраховувати кількість матеріалів для виготовлення виробу. Зміст другого розділу «Проектування та виготовлення виробу» мав на меті виконання проектною роботи, а саме – виготовлення виробу. Під час виконання робіт значну увагу приділяли правилам безпечної праці, організації робочого місця, санітарно-гігієнічним вимогам та правилам протипожежної безпеки. Зміст третього розділу програми «Презентація виготовлених виробів» передбачав презентацію спроектованих та виготовлених виробів. Учні презентували та здійснювали об'єктивну оцінку виготовленого виробу та процесу роботи за загальними естетичними, художніми та функціональними показниками.

У процесі вивчення модуля учні ознайомились з прийомами та навичками роботи, які характеризують традиційні художні промисли. Учні вивчили матеріалознавство, проектування і технологію виготовлення штучних квітів різними методами. Теоретичні і практичні знання передбачали залучення учнів до творчої діяльності: вибір об'єкту проектування, самостійний вибір дизайну виробу та його обґрунтування, нескладні економічні розрахунки, планування різних видів робіт, удосконалення технічного процесу, підвищення якості організації праці та результату діяльності в цілому.

Розглянута методика вивчення модуля «Технологія виготовлення штучних квітів» мала на меті підвищення ефективності процесу навчання та виховання.

На уроках трудового навчання під час вивчення модуля «Технологія виготовлення штучних квітів» в учнів сформувалась уважність, зосередженість, вміння та навички в організації безпечної праці, дотримання правил технологічної послідовності виконання виробів та системності у створенні подібних виробів.

Таким чином, в процесі дослідження було вдосконалено методику формування системи знань та вмінь з технології виготовлення штучних квітів на уроках трудового навчання у 7-8 класах, розроблено тематичний план з вивчення модулю «Технологія виготовлення штучних квітів у техніці «ганутель»».

Виготовляючи виріб, учні розширили та закріпили свої знання з інших навчальних предметів (математики, фізики, хімії, креслення та основ підприємницької діяльності), удосконалили набуті вміння та навички у виконанні технологічних і економічних операцій.

Список використаних джерел та літератури

1. Горчиця Т. М Технологія ганутелі: навч. посіб. з трудового навчання для 9-11 класів.. Хмельницький., 2015. 74 с. **2. Захарчук-Чугай Р. В.** Українське народне декоративно-прикладне мистецтво: навч. посібник. Київ: Знання, 2012. 342 с.